

Hoofdstuk 9 Uterusmanipulator

1. Uitgangsvraag

9.1: Voorkomt een manipulator ureterletsel?
9.2: Wanneer is een manipulator geïndiceerd tijdens een LH?

2. Inleiding

Subvraag 1: Een uterusmanipulator is een chirurgisch hulpmiddel, welke in veel klinieken standaard wordt gebruikt tijdens gynaecologische ingrepen, zoals de laparoscopische hysterectomie (LH). In theorie kan een uterusmanipulator een abdominale insteekopening minder opleveren. Daarbij vermelden studies dat een manipulator ureterletsel voorkomt doordat de afstand tussen cervix en ureters vergroot wordt (Koh 1998; Janssen et al. 2011a). Het is echter de vraag of dit standpunt voldoende wetenschappelijk onderbouwd is (van den Haak et al. 2015). Dit zal verder besproken worden in hoofdstuk 10.

Subvraag 2: De uterusmanipulator wordt door operateurs standaard gebruikt. In deze subvraag zullen wij verder bespreken of er specifieke indicaties zijn waarbij de uterusmanipulator geïndiceerd is.

3. Zoeken en selecteren van literatuur.

Om de uitgangsvraag te kunnen beantwoorden werd er een systematische literatuuranalyse verricht naar de volgende zoekvraag: 'Geeft een uterusmanipulator klinisch relevante betere uitkomsten?'

Methode van literatuuranalyse

[Niet volgens PICO methode]

Relevante uitkomstmaten

De werkgroep definieerde de uitkomstmaten als volgt:

- Chirurgische uitkomsten, in het bijzonder ureterletsel
- Indicatie gebruik van een manipulator tijdens LH (verhalend)

Voor nadere informatie over de zoekstrategie, zie bijlage 'hoofdstuk 9'. Studies werden geselecteerd op grond van de volgende selectie criteria:

- Vergelijkende studies (in eerst instantie systematische reviews, daarna RCT's, en tot slot vergelijkende cohort studies over het onderwerp 'uterusmanipulator'). Indien niet aanwezig, zullen ook niet vergelijkende studies meegenomen worden.
- Minimaal één van de uitkomstmaten zoals eerder gedefinieerd werd in de studie beschreven.

Van de 106 unieke artikelen uit de literatuursearch, zijn 3 artikelen als relevant beschouwd. De belangrijkste studiekarakteristieken en resultaten zijn opgenomen in de evidence-tabellen, samen met de beoordeling van de individuele studieopzet (risk of bias, bijlage hoofdstuk 9). Er werd geen gebruik gemaakt van GRADE.

4. Samenvatting van de literatuur

Beschrijving van de geïncludeerde artikelen

Er werden 3 studies geïncludeerd in dit hoofdstuk.

Koh et al. (1998) beschreven een door hem ontwikkelde manipulator waarbij de kerngedachte is de vaginale fornices goed a vue te brengen om zodoende 'veilig' een colpotomie te doen. Hiermee acht hij de kans op een ureterletsel verminderd. Janssen et al. (2011) verrichtten een Delphi studie (Janssen et al. 2011a). Hierbij werden aan 14 internationale experts vragenlijsten opgestuurd om consensus te bereiken over welke instrumenten gebruikt moeten worden bij een LH. Eén van de instrumenten betrof de uterusmanipulator. Er werd 100% consensus bereikt betreffende het feit dat er altijd een uterusmanipulator gebruikt moet worden. Het idee hierachter is om de afstand tussen de uteriene vaten en de ureter te vergroten. Er werd geen uitspraak gedaan over een superioriteit van een bepaalde soort manipulator.

Van den Haak et al. (2015) schreven een review artikel over de doelmatigheid en veiligheid van uterusmanipulatoren bij LH. Zij hebben 25 artikelen bekeken met 10 soorten manipulatoren (inclusief de McCartney tube zonder pin in de uterus). Er werd onvoldoende informatie gevonden over veiligheid en doelmatigheid van een uterusmanipulator. Er werd geconcludeerd dat de ultieme manipulator niet bestaat. Er was geen wetenschappelijk bewijs voor een beschermend effect van de uterusmanipulator tegen ureterletsel. Aangezien de kans op een ureterletsel laag is, zal het ook lastig zijn om het preventieve effect van een uterusmanipulator op ureterletsel te bewijzen.

5. Conclusie van de literatuur

- Kernboodschappen uit de literatuur

Kwaliteit van bewijs: Nvt	<p>Er is geen informatie over de veiligheid en efficiëntie van de uterusmanipulator.</p> <p>De evidence ontbreekt over het feit of een uterusmanipulator ureterletsel voorkomt.</p> <p>Er bestaat geen ultieme uterusmanipulator. Gynaecologen moeten de uterusmanipulator kiezen die het best bij het type operatie past.</p> <p>(van den Haak et al. 2015, Janssen et al. 2001, Koh et al. 1998)</p>
----------------------------------	--

Kwaliteit van bewijs: Nvt	<p>Er is 100 % consensus van de experts in de Delphi studie dat er te allen tijde een uterusmanipulator gebruikt moet worden bij een TLH. .</p> <p>(Janssen et al.2001)</p>
----------------------------------	---

6. Overwegingen

Ondanks dat de literatuur geen hard bewijs kan leveren dat het gebruik van een uterusmanipulator de kans op ureterletsels vermindert, adviseren experts om te allen tijde een uterusmanipulator te gebruiken.

7. Aanbevelingen

<p>Overweeg het gebruik van een uterusmanipulator tijdens een LH voor optimalisering van de expositie van het operatiegebied. Er is geen bewijs dat een uterusmanipulator ureterletsel voorkomt.</p> <p>Gebruik de manipulator(en) waarmee de meeste ervaring is opgedaan.</p>
--

Referenties Hoofdstuk 9

- Adelman, M. R., T. R. Bardsley, and H. T. Sharp. "Urinary tract injuries in laparoscopic hysterectomy: a systematic review." *J Minim Invasive Gynecol* 21.4 (2014): 558-66.
- Brummer, T. H., et al. "FINHYST, a prospective study of 5279 hysterectomies: complications and their risk factors." *Hum Reprod* 26.7 (2011): 1741-51.
- Janssen, P. F., H. A. Brolmann, and J. A. Huirne. "Recommendations to prevent urinary tract injuries during laparoscopic hysterectomy: a systematic Delphi procedure among experts." *J.Minim.Invasive.Gynecol.* 18.3 (2011): 314-21.
- Janssen, P. F., H. A. Brolmann, and J. A. Huirne. "Causes and prevention of laparoscopic ureter injuries: an analysis of 31 cases during laparoscopic hysterectomy in the Netherlands." *Surg.Endosc.* 27.3 (2013): 946-56.
- Koh, C. H. "A new technique and system for simplifying total laparoscopic hysterectomy." *J Am.Assoc.Gynecol.Laparosc.* 5.2 (1998): 187-92.
- van den Haak, L., et al. "Efficacy and safety of uterine manipulators in laparoscopic surgery: a review." *Arch.Gynecol.Obstet.* (2015).